

Medicinhåndtering i social- og sundhedsuddannelserne.

Medicinkompetencekort

Social- og sundhedsassistentelever

Et lærings- og arbejdsredskab i uddannelsen.

Navn:

Holdnummer:

Praktiksteder:

Praktik 1b:

Praktik 2:

Praktik 3 primær:

Praktik 3 sekundær:

Version:

Formål med Medicinkompetencekortet:

Formålet med Medicinkompetencekortet er at sikre kontinuitet og tydeliggørelse af ”Farmakologi og medicinhandling” og udvikle din viden og færdigheder i hele SSA uddannelsen. Medicinkompetencekortet skal skabe sammenhæng i læringen, øge dit overblik over og forståelse af medicinhandling, samt styrke din mulighed for at udvikle kompetencer som autoriseret social- og sundhedsassistent.

Medicinkompetencekortet er et arbejdsredskab, som skal medvirke til at synliggøre progression i viden og færdigheder, samt udvikle din evne til refleksion og styrke din handlekompetence.

Medicin kompetencekortet indeholder to dele 1) en generel del og 2) en specifik del.

Den generelle del

Medicinkompetencekortets *generelle del*, omhandler generel viden i forhold til fx lovgrundlag, kompetence, medicinrumsindretning, patientsikkerhed i forhold til medicinadministration.

Den specifikke del

Medicinkompetencekortets *specifikke del* er opgaver rettet mod den medicinske behandling hos udvalgt borger/patient med inddragelse af pædagogiske overvejelser relateret til samarbejdet med borger/patient, samarbejdspartner og evt. pårørende. Opgaverne tager udgangspunkt i praktikmål 9:

Eleven kan selvstændigt efter praktikstedets retningslinjer og efter delegation varetage medicinhandling, observere virkning/bivirkning samt dokumentere og samarbejde med borger/patient i den medicinske behandling

Formålet med opgaverne er, at du arbejder med professionel medicinhandling i et samarbejde med borgere/patienter med grundlæggende behov i et tværfagligt og tværsektorielt samarbejde i det nære og det sammenhængende sundhedsvæsen. Opgaverne skal medvirke til din læring og progression ift. farmakologi og medicinhandling teoretisk og praktisk.

Ansvar i forbindelse med anvendelsen af Medicinkompetencekortet:

Medicinkompetencekortet er et arbejdsredskab mellem dig, praksis og skolen. Det er dit ansvar at medbringe Medicinkompetencekort og uddannelsesbog (port folie) fra skoleperioder til praktikken, og omvendt, i hele uddannelsen. Praktikstedet definerer de uddannelsesmæssige aktiviteter med relation til medicinadministration, som du har mulighed for at deltage i.

- Det forventes at du løbende anvender Medicinkompetencekortet i alle dine praktik forløb.
- Det er dit ansvar at kende kilder og referencer anvendt i uddannelsen.
- Det er dit ansvar at reflektere skiftligt og dele dine refleksioner med praktikvejlederen.
- Det er dit ansvar at indsamle materiale fra alle praktikperioder i port folien i uddannelsesbogen.
- I hver praktikperiode forventes det, at du arbejder med **alle emner** under hensyn til de muligheder, der er i praktikken og af hensyn til progression i uddannelsen.
- Dine kommentarer (og eventuelt vejleders) noteres i felterne

Af bilag 1 fremgår temaer og indhold, som der undervises i på skoleperioderne i forhold til faget farmakologi.

Den generelle del

Refleksionsspørgsmål til emner:	Praktik 1 b (Primær) Praktiksted:	Praktik 2(psykiatri) Praktiksted:	Praktik 3 (primær) Primær sektor Praktiksted:	Praktik 3 (somatik) Sekundær sektor Praktiksted:
Hvordan er medicinrummet indrettet?				
Hvordan er medicinalpersonens korrekte adfærd i et medicinrum?				
Hvad er ATC koder?				
Hvad betyder generiske navne – synonymer og analoge præparater?				
Hvordan modtages og opbevares evt. borgers/patientens egen medicin?				
Hvordan bortskaffes medicin?				

Hvordan afstemmes medicin ved udskrivelse og overflytning mellem afdelinger /sektorer?				
Hvornår skal der foretages medicingennemgang, hvem har ansvaret for dette, og hvad kan din opgave være?				
Hvordan kan medicin opbevares aflåst? (hvad, hvorfor og hvordan)				
Hvordan håndteres naturlægemidler, tilskudspræparater og håndkøbsmedicin?				
Hvordan vil du håndtere et fund af tabt medicin i borgers/patientens omgivelser?				
Hvordan håndteres PN medicin?				
Hvad er en Tryghedskasse, og hvor finder du denne?				

Hvad er din kompetence i forhold til Tryghedskassen?				
Hvilke medicinregler er gældende ved terminalerklæring?				
Hvilke kontrolforanstaltninger gør du dig ved administration af medicin?				
Hvordan vil du identificere den tildelte borger/patient?				
Hvordan kan du inddrage tværfaglige og tværsektorielle samarbejdsparter i forhold til medicin håndtering?				
Hvilke hygiejniske principper er gældende vedrørende administration af medicin?				
Hvordan dokumenteres medicinadministrationen?				
Hvordan kan du dokumentere dine				

observationer i forbindelse med medicinadministration?				
Hvad gør du, hvis du opdager en Utsigtet hændelse? (UTH)				
Hvordan kan du forebygge UTH i relation til medicinadministration?				
Hvilke former for UTH i forhold til medicinadministration finder typisk sted på praktikstedet? Hvordan arbejder praktikstedet med at lære af og forebygge UTH i forbindelse med medicinadministration?				
Hvilke retningslinjer (nationale, regionale og lokale) er gældende i forhold til medicinadministration på praktikstedet? Hvor finder du disse?				

Hvilken lovgivning er gældende vedr. medicinadministration?				
Hvad er social- og sundhedsassistentens opgave og ansvar i forbindelse med delegation og videredelegation af medicinadministration til fx ikke-medicinautoriseret medhjælp/pårørende på praktikstedet?				
Hvad er din kompetence som ssa-elev i forhold til medicinadministration?				
Hvad er Anafylaktisk chok, og hvordan vil du håndtere dette?				
Hvilke etiske dilemmaer oplever du i relation til medicinadministration?				

Den specifikke del:

Du skal udarbejde 3 farmakologi- og medicin håndteringsopgaver i løbet af din uddannelse.

Opgaverne udarbejdes som et skriftligt dokument. Der lægges vægt på anonymiseret dataindsamling – den enkelte borger/patient må ikke kunne identificeres.

I alle opgaver vedlægges en anonymiseret medicinliste.

Alle opgaver tager udgangspunkt i et borger/patientforløb, som du har kendskab til og har fordybet dig i.

Opgaverne fra praktikken medbringes til den følgende skoleperiode, hvor de inddrages i skoleundervisningen.

I farmakologi- og medicin håndteringsopgaverne skal du have fokus på følgende:

Praktik 1b: **Farmakologi og medicin håndtering hos en borger med somatisk og kronisk sygdom af typisk forekomst.**

Der udvælges en borger med 1 præparat.

Opgavens omfang er på 2-3 sider + medicinliste.

Praktik 2: **Farmakologi og medicin håndtering af psykofarmaka hos en borger/patient med en psykiatrisk sygdom.**

Der udvælges en borger/patient med 2 præparater (skal være psykofarmaka).

Opgavens omfang er på 3-4 sider + medicinliste.

Praktik 3 (hospitalspraktikken): Farmakologi og medicin håndtering hos patient/borger, som autoriseret medicinalperson i det sammenhængende sundhedsvæsen.

Der udvælges en borger/patient – fokus er hele medicinlisten, hvorfra der udvælges 4 præparater.

Opgavens omfang er på 4-5 sider + medicinliste.

Vejledning og drøftelse af opgaverne i praktikken:

- Udvælgelse af borger/patient sker i samarbejde med praktikvejleder.
- Du udarbejder et skriftligt produkt. Afleveringstidspunktet afleveres med din praktikvejleder. Du tilbydes vejledning i forbindelse med udarbejdelse af opgaven.
- Opgaverne fremlægges mundtligt og drøftes med praktikvejleder (aftales individuelt). Kan ske individuelt eller i grupper.

Indholdet i alle de specifikke opgaver er følgende:

1. Beskriv kort borgerens/patientens tilstand og symptomer, der danner grundlag for borgerens/patientens medicinske behandling i forhold til det valgte præparat/de valgte præparater (fx højde, vægt, BMI, køn og alder).
2. Redegør for indikationer for det valgte præparat til borgeren/patienten
3. Beskriv borgerens/patientens fysiske, psykiske og sociale forudsætninger for at deltage i medicin håndteringen mhp. at kunne mestre sin situation.
4. Beskriv borgerens/patientens compliance og concordance.

5. Beskriv det/de udvalgte præparats/præparaters farmakokinetik herunder fx; Absorption, First pass-metabolisme, biotilgængelighed og evt. metabolisk aktivering, distribution, elimination (både ekskretion og metabolisering), plasmahalveringstid $T_{1/2}$, beregning af halveringstid og maximal plasmakoncentration.
6. Beskriv dine refleksioner i forhold til, hvilke faktorer, der kan påvirke de ovenstående processer (fx alder, hvilke sygdomme mm) i forhold til borgeren/patienten
7. Beskriv det udvalgte præparats/præparaternes farmakodynamik hos borgeren/patienten herunder; fx indikation, virkning (systemisk/lokalt samt virkemåde), virkningstid (herunder dosis/tid/virkningssammenhæng), bivirkninger, interaktioner, kontraindikationer, forsigtighedsregler, doseringsprincipper og dispenseringsformer.
8. Redegør for, hvilke observationer er relevante hos den udvalgte borger/patient i forhold til præparates virkning og bivirkning?
9. Beskriv dine overvejelser ift. patientsikkerheden hos den udvalgte borger/patient i forhold til det/de konkrete præparat/præparater?
10. Beskriv, hvad du vil vejlede din borger/patient omkring vedr. præparatet/præparaterne, og hvordan vil du gøre det? Hvilke pædagogiske refleksioner gør du dig i forhold til at inddrage borgeren/patienten i forhold til den medicinske behandling?
11. Beskriv, hvordan kan du samarbejde med tværfagligt og tværsektorielt omkring medicinadministration til borgeren/patienten?
12. Beskriv din rolle som autoriseret medicinalperson i forhold til den udvalgte borger/patient **(gælder kun opgave 3)**

Bilag 1:

Temaer og indhold der undervises i skoleperioderne i forhold til farmakologi på SSA-uddannelsen:

<p>Skoleperiode:</p> <p>Litteratur er er bogen Farmakologi og Medicinhåndtering (Munksgaard)</p>	<p>Tema og indhold i forhold til farmakologi:</p>
<p>Skoleperiode 1B</p> <p>Kap 1+3. Lovgivninger, vejledninger, instrukser, retningslinjer. Delegering og videredelegering, afbrydelse af smitteveje samt arbejdsmiljø (minimere eksponering), de 7 rigtige (som arbejdsredskab til at sikre kvalitetssikring og patientsikkerhed).</p> <p>Kap 2 - Almen farmakologi – farmakokinetik og dynamik. Læring om begreberne.</p> <p>Kap 6 - Speciefarmakologi, demensmedicin. De 5 D´er fokus på tilstande, der kan påvirke den ældre borger. ATC-systemet, hovedgrupper og undergrupper. udvalgte grupper, fx laksantia, antihypertensiva, analgetika, inhalationsmedicin mm.). Medicinhåndtering.</p> <p>Injektionsteknikker og injektionsøvelser (s.c og i.m), håndtering af kanyler, arbejdsmiljø, krav til medicinopbevaring/bortskaffelse, håndtering af inhalationsmedicin (herunder vejledning til borger), doseringsøvelse.</p> <p>Kap 4 – medicinregning. Præsentation af forskellige regnemodeller/metoder. Regnetrekant, omregningsboller, Faktor-</p>	<p>Tema 2:</p> <p>Temaets kendetegn: <i>Fokus på primær sektor; lovgivning (autorisationslov, sundhedslov), instrukser, vejledninger, delegering, farmakodynamik og – kinetik, medicinregning, procedurer ved medicinhåndtering og arbejdsmiljø, hygiejne, arbejdsmiljø, og forebyggelse af arbejdsskader, arbejdsmiljøcertificering, De 7 Rigtige</i></p> <p>Lovgivning, instrukser, vejledninger, delegering, kompetencer, introduktion til sekundær sektor og medicinhåndtering (fx rm.dk)</p> <p>Tema 4:</p> <p>Temaets kendetegn: Almen og speciel farmakologi – observation af virkning og bivirkning, kontraindikation og interaktion, dispenseringsformer, gængse hovedgrupper (ikke psykofarmaka, men analgetika og demensfarmaka).</p>

<p>1000/60/20/3, procentregning (øgning/reducering af dosis), T½, biotilgængelighed, (logaritmepapir, udarbejdelse af graf mhp. refleksion over medicinhåndtering i praksis.</p> <p>Kort info om medicinkompetencekortet</p>	
<p>Skoleperiode 2</p> <p>Kap 6 med fokus på hovedgruppe N/psykofarmaka. neurotransmitterstoffer</p> <p>Kap 1+3+6 samt kap 1 (s. 1139-42) i Somatisk sygdom og sygepleje - Olympiadesyndrom, iatrogenese (tilstande forårsaget af sundhedssystemet/sundhedsfagligt personale, her med fokus på afbrydelse af smitteveje samt medicinhåndtering, polyfarmaci, UTH, kvalitetssikring, patientsikkerhed.</p> <p>Kap 5 - medicinpædagogik, selvadministration, compliance/noncompliance, concordance, vejledning/rådgivning/instruks, forskellige sundhedspædagogiske metoder og modeller.</p> <p>Kap 1 – patientsikkerhed, kvalitetssikring, medicinhåndtering og medicingennemgang, tværfagligt og tværsektorielt samarbejde, fokus på egen og andres roller i samarbejdet med medicinhåndtering.</p>	<p>Tema 5: Temaets kendetegn: Hovedgruppe N (5 hovedgrupper) – neurotransmittere UTH, patientsikkerhed, embedslæge (akkreditering), dokumentation Polyfarmaci og komorbiditet</p> <p>Tema 6: Temaets kendetegn: Sundhedspædagogiske metoder relateret til farmakologi (borger/patient – elev – tværfaglige og tværsektorielt samarbejdspartnere), compliance, non-compliance, concordance, medicinpædagogik, polyfarmaci, komorbiditet.</p>
<p>Skoleperiode 3</p> <p>Kap 6 – palliativ medicinering, medicin til akut og kronisk syge. Udvalgte hovedgrupper/undergrupper.</p>	<p>Farmakologiprøve</p>

Kap 1+3 – medicingennemgang. Tværsektorielt og tværfagligt samarbejde, komorbiditet og polyfarmaci. Kritiske refleksioner ift. Medicinhåndtering.	
---	--